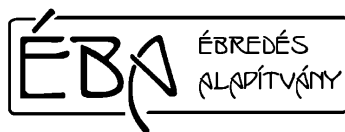

SÍPOS ETE ÁLMOS

MEGTÉRÉS - ÚJJÁSZÜLETÉS

**MEGTÉRÉST, VAGY
ÚJJÁSZÜLETÉST HIRDETÜNK?**

PÉCEL, 1998

© Ébredés Alapítvány 1998
Minden jog fenntartva. „All rights reserved.”

Kiadja az Ébredés Alapítvány
Levélcím: 2119 Pécel, Pf. 17
Telefon: (28) 452-334

Felelős kiadó: Szabó László
Szerkesztő: Margit István
Tördelés: Gulyás Pál

Készítette a MA-PRINT Bt.
Felelős vezető: Mayer Gábor

E kérdést azért vettük fel a Biblia Szövetség által meghirdetett sorozatba, mert az újjászületés és megtérés bibliai fogalmaival kapcsolatban több kérdés és kérés érkezett hozzánk. Továbbá az a tapasztalatunk, hogy e fogalmak körül elég nagy a zűrzavar. Újra érzékeljük annak hátrányát, hogy nem indulhatott még meg szövetségünk bibliaiskolája (csak az alapfokú!), ahol hívő testvéreink organikus, átfogó bibliaismeretre tehetnének szert, s ahol ebbe a kérdésbe is mélyebbre evezhetnénk.

Így aztán vannak, akik végképp nincsenek tisztában azzal, hogy pl. a megtérés és újjászületés egy esemény-e, vagy kettő. Ha két eseményről van szó, fontos-e a sorrend? Az újjászületésnek feltétele-e a megtérés, vagy fordítva áll a dolog? Van-e olyan, hogy valaki megtért, és nem született újonnan? Fontos-e tudnom, hogy mikor történt meg ez a két dolog velem, vagy az a lényeg csupán, hogy megtörtént? Feltétele-e az újjászületés az üdvösségnek, vagy elég csupán a hit?

Sok kérdés, és még több félreértés! És talán legtöbb: az ismerethiány, Bízom abban, hogy mikor felállnak a testvérek az előadás végén, nem a zűrzavar lesz még nagyobb, hanem a világosság. Ehhez azonban a Szentlélek vezetésére van szükségünk!

I.

Miért szükséges újjászületni?

Az első, talán legfontosabb feladatunk látni, megismerni azt, hogy az újjászületés és megtérés fogalmait milyen értelemben használja a Biblia.

Talán bibliai Igék felsorolása nélkül is elfogadható az a közismert tény, hogy e két fogalom szorosan összefügg azzal a tanítással, amit a Szentírás az ember bűnesetével, illetve a bűneset utáni állapotával kapcsolatban tanít. Nevezetesen, hogy az ember lelkileg meghalt, Istennel való kapcsolata megszakadt, szabad akaratát teljesen elveszítette, és istenképűsége összetört. (Jn 5,24-25: *„Bizony, bizony mondom néktek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem átalment a halálból az életre. Bizony, bizony mondom néktek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, amikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és akik hallják, élnek”*. Ef 2,1-3: *„Titeket is megelevenített, akik halottak voltatok a ti vétkeitek és bűneitek miatt, melyekben jártatok egykor e világ folyása szerint, a levegőbeli hatalmasság fejedelme szerint, ama lélek szerint, mely most az engedetlenség fiaiban munkálkodik; Akik között forgolódtunk egykor mi is mindnyájan a mi testünk kívánságaiban, cselekedvén a testnek és a gondolatoknak akaratát, és természet szerint haragnak fiai voltunk, mint egyebek is”*. Rm 3,11: *„Nincs, aki megértse, nincs, aki keresse az Istent”*. Rm 8,7: *„Mert a test gondolata ellenségeskedés Isten ellen; minthogy az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti”*.)

Kérdés, hogy képes-e ez a lelkileg halott és istenképűségében összetört ember a maga erejéből Istennel rendbe jönni, hinni, és istenképűségét visszaszerezni, illetve egyszer meglátni Isten országát?

A Biblia e kérdésre egyértelmű „nem”-mel válaszol. Ezért az ember elve-szett. Ahhoz, hogy az ember ebből a reménytelenül elromlott helyzetéből kikerüljön, szükség volt a megváltásra, Jézus Krisztus váltságművére. Hogy Jézus Krisztus váltságműve rajtam és bennem megvalósuljon, arra van szükség, hogy a Szentlélek újjászüljön, átvigyen a megtérésen, és ezáltal meginduljon bennem és rajtam az, istenképűség visszaállítása. Ha az újjászületés nem következik be, nem láthatom meg Isten országát. (Jn 3,3: *„Felele Jézus és monda néki: Bizony, bizony mondom néked: ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát”*. Jn 3,5-6: *„Felele Jézus: Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába. Ami testtől született, test az; és ami lélektől született, lélek az”*.) Ha valaki nem születik újonnan, hinni sem tud, mert éppen a hitre való képtelen voltunkban mutatkozik meg legjobban elveszett állapotunk. Hit nélkül pedig sem a bűnbocsánatot, sem az üdvösséget nem tudom átvenni. (Ef 2,8: *„Mert kegyelemből tartat-tatok meg, hit által; és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez”*.)

Minden attól függ tehát, hogy Isten Szentlelke megkezd-e, illetve elvégzi-e bennem az újjászületés munkáját.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az újjászületés és megtérés életfontosságú művét a Szentlélek kezdeményezi és viszi végbe rajtunk és bennünk.

A Biblia elég világosan elénk tárja tehát az üdvösség rendjét, s amikor ezt ismertetem, szeretném kiemelni egyrészt azt, hogy nagyon komolyan ragaszkodunk a bibliai rendhez, a Bibliában felragyogó isteni logikához, másrészt újra felhívom a figyelmet arra, hogy üdvösségünk és helyreállításunk rendjében végig hangsúlyozzuk Isten kezdeményező szerepét. Az üdvösség rendjének életünkben történő megvalósításában

Isten hatalmas kegyelmi művéhez képest az ember része igen csekélyke, bár nem elhanyagolható.

Az újjászületés-megtérés kérdésében egyébként minden probléma gyökere abba a tévtanításba nyúlik, mely az ember szerepét felnagyítja, túlhangsúlyozza, és azt hiteti el az emberrel, mintha az üdvösség kérdésében mégiscsak ő mondaná ki a döntő szót. Ez az *arminianizmus*.

Azoknak, akik így gondolják, melegen ajánlom a Rm 9,15-16 versének gondos tanulmányozását: „*Mert Mózesnek ezt mondja: Könyörülök azon, akin könyörülök, és kegyelmezek annak, akinek kegyelmezek. Annakokáért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené*”.

II.

Mit mond a Biblia az újjászületésről?

A Bibliában az újjászületés fogalma – *anóthen gennethenai, gennethenai ek theou, anagennasthai* – nem sokszor fordul elő. (vö. Jn 3,5; Tit 3,5; IPt 1,3. 23; Jak 1,18; Jn 1,13)

E szó általában szenvedő, passzív formában szerepel, azaz olyan folyamatot, eseményt jelöl, melyben az ember passzív, a cselekvő pedig mindig Isten. A szó eredeti jelentése: nemzeni, életre jönni. Azt az eseményt, amit e szó kifejez, más szavakkal is. elmondja a Biblia (ezeket szinonim szavaknak nevezzük). Így az újjászületés eseményét az Ef 2,1 „megelevenítésnek”, az Ef 2,10 „teremtésnek”, a Kol 3,1 „feltámadásnak” nevezi.

Az újjászületés lényege

II./1. Próbáljuk hát ezek után megfogalmazni az *újjászületés lényegét*.

Az újjászületés a lelki halál állapotában – más fogalommal az óemberi állapotban lévő – embernek, a Szentlélek által végbevitt *újjáteremtése, megelevenülése*. Ha e bonyolultnak tűnő meghatározást pontosítani akarjuk, azt mond-hatjuk, hogy az újjászületés az ember *lelkében egy pillanat alatt végbemenő változás*, melynek következményeképpen megváltozik a lélek irányultsága, és az ember Isten felé fordul, és ez a fordulat az egész emberre kihat. Más szavakkal: az ember halott – azaz Isten irányában működésképtelen – lelke *megelevenedik* (2Kor 4,6: „*Mert az Isten, aki szólt: sötétségből világosság ragyogjon, ő gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arcán való világoltatása végett*”). Ef 2,1: „*Titeket is megelevenített, akik holtak valátok a ti vétkeitek és bűneitek miatt*”), és ez a megelevenedett lélek az embert „testi” emberből „lelki” emberré, azaz az Isten Lelke által irányított emberré képesíti.

Ugyanezt az eseményt az *ÓSZ szívcsere*nek nevezi: kőszív helyett hússzívet ad Isten. (Ez 11,19-20: „*És adok nékik egy szívet, és új lelket adok belétek, és eltávolítom a kőszívet az ő testükből, és adok nékik hússzívet; Hogy az én végzéseimben járjanak, és rendelkezéseimet megőrizték és cselekedjék azo-kat, és legyenek nékem népem és én leszek nékik Istenük*”).

Louis Berkhof, híres dogmatikus azt mondja: az újjászületéskor Isten az *új élet princípiumái (elvét) plántálja az emberbe*, melynek következményeképpen az ember halott lelke élni, azaz újra *működni* kezd, melynek az egész emberre kihatása lesz.

Amikor Jézus Nikodémussal az újjászületésről beszél, azért használja a nemzés, illetve születés hasonlatát, mert arra akar utalni, hogy amiképpen a fogamzás titokzatos mozzanata a megfogant embrió tudtán kívül megy végbe – egy pillanat alatt –, úgy az *újjászületés is az ember tudatától, akaratától függetlenül egy pillanat alatt megy végbe*: Jn 3,8. (Jn 3,14a: „*Mi tudjuk, hogy általmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiait*”).

Összefoglalva: az újjászületés lényegét a következő három szóban határoz-hatjuk meg: *fogantatás, megelevenítés, újjáteremtés*.

Az ember szerepe

II./2. Talán az elmondottakból is kiderült már, de mégis külön megvizsgálandó az a kérdés, hogy az *újjászületésben van-e valamilyen szerepe az embernek*. Azért szeretnék e kérdéssel foglalkozni, mert többen

úgy gondolják, hogy az újjászületés feltétele az emberi akarat. Akarni kell! Ha akaratomat átadom Istennek, vagyis azt akarom, amit Isten, erre válaszként Isten újjászüli.

Csakugyan így van-e ez?

Ennek a vélekedésnek semmilyen bibliai alapja nincs. Az újjászületés soha nem emberi akarat műve. Ezt egyedül, szuverén módon Isten végzi. Ezt húzza alá a görög „anothen gennethenai”, „gennethenai ek theou” (Jn 3,3; Jn 1,13), mely felülről nemzést, Istentől nemzést, Istentől születést jelent.

Az újjászületés végbevívője is Isten: (Ez 36,26-27: „*És adok néktek új szívet és új lelket adok belétek, és elveszem a kőszívet testetekből, és adok néktek hússzívet. És az én lelkemet adom belétek, és azt cselekszem, hogy az én parancsolataimban járjatok és az én törvényeimet megőrizzitek és betöltsétek*”. 2Kor 5,17: „*Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiék elmúltak, imé újjá lett minden*”. ApCsel 16,14: „*És egy Lidia nevű, Thiatira városbeli bitoráros asszony, aki félté az Istent, hallgata ránk. Ennek az Úr megnyitá szívét, hogy figyelmezzon azokra, amiket Pál mondott*”). Vagy gondoljunk Saulus damaszkuszi nagy fordulatára (ApCsel 9,1).

Természetesen most nem kívánok kitérni arra a kérdésre – pedig ez is nagyon hasznos lehetne –, hogy a Szentlélek *miként készíti elő egy ember szívet-lelkét az újjászületésre*, mivel most a Szentlélek kezdeményező, az újjáteremtést a tudatunkon kívül végbevívő munkáját szeretném hangsúlyozni. Ebben a munkában viszont a tudat passzív szerepet játszik.

II./3. Amikor az ember passzivitásáról beszélünk, és azt mondjuk, hogy az újjászületés a tudatunkon kívül megy végbe, akkor ez, természetesen, nem azt jelenti, hogy az ember üljön nyugodtan, és várja sorsa jobbrafordulását. Ugyanis *Isten a, újjáteremtés munkájában egy eszközt használ*, melynek segítségével titokzatos módon kapcsolatba kerül az ember lelkével, *ez pedig az Ige, Isten élő beszéde*. Vagyis a Szentlélek fontos eszköze az Ige, melyet Isten a teremtésben is használt (1Móz 1,3 „*És monda Isten: Legyen világosság: és lőn világosság*”. Jn 1,1-3: „*Kezdetben volt az Íge, és az Íge Istennél volt, és Isten volt az Íge. Ez kezdetben az Istennél volt. Minden ő általa lett, és nála nélkül seinmi sem lett, ami lett*”), s amelyet az újjáteremtésben is használ a felülről való nemzéshez (Jak 1,18: „*Az ő akarata szült minket az igazságnak ígéje által, hogy az ő teremtményeinek valami zsengeje legyünk*”. 1Pt 1,23: „*Mint akik újonnan szü-lettetek nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek ígéje által, amely él és megmarad örökké*”. 1Pt 1,25b: „*Ez pedig az a beszéd, amely néktek hirdettetett*”. 2Thessz 2,14) Tehát a Szentlélek az Igéhez kötve dolgozik minden esetben.

Az ember passzivitása tehát úgy értendő, hogy az Igét hallgató emberben akkor is elvégezheti a Szentlélek újjáteremtő munkáját, ha az ember éppen csak kíváncsiságból vette elő Bibliáját, megszokásból ment el egy igehirdetés-re, kapcsolt be egy magnót, sőt, ha éppen esze ágában sem volt az Isten felé fordulás. Nem lehet eléggé hangsúlyozni a Szentlélek szerepét! A Szentlélek csodálatos munkájának elemzése szintén lelket gyönyörködtető feladat, hiszen az újjászületés előkészítésében, véghezvitelében éppúgy, mint a megtérés, megszentelődés munkálásában, a hívők egy testté keresztelésében, személyes vezetésében, a Lélek gyümölcseinek megérlésében, a hívő ember célba juttatásában óriási munkát végez.

Egy ember — vagy kettő?

II./4. Az újjászületés titokzatos eseményét elemezve néhány szót kell szólnunk még arról, hogy mi is az a bizonyos *élet-princípium*, amit Isten lelkünk-be plántál az újjászületés-nemzés pillanatában (Berkhof).

Ez nem más, mint maga Jézus Krisztus. (Jn 1,4: „*Őbenne volt az élet, és az élet volt az emberek világossága*”). Jn 14,6. Ezt úgy kell értenünk, hogy a Biblia szerint Jézus Krisztus áldásait meg kell ugyan különböztetnünk magától Krisztustól, de elválasztanunk nem lehet. Aki az életet kapja, Krisztust kapja. Itt is vigyáznunk kell azonban a fogalmakkal! Sok ember ugyanis azt képzei és tanítja, hogy az újjászületésben Krisztus oly módon vesz lakozást az emberben, mint egy új személyiség, mintha „kettő lennének”. Ezt igazolandó, általában a Gal 2,20-ra („*Krisztussal együtt megfeszítettem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta értem*”). hivatkoznak.

Ha még ehhez hozzávesszük azt a tanítást is, hogy van bennem az „én”, az-után az „óember”, esetleg az „új ember”, olyan képzavar támad, melyet a végén senki nem ért, és belezavarodik a fogalmakba.

Fontos tehát jól értenünk és magyaráznunk Isten Igéjét itt is a Biblia teljes összefüggésében. Ha ugyanis a fenti – egyébként a Bibliában valóban előforduló – képeket gondosan elemezzük és összerakjuk, kiderül,

hogy amikor az „őember - új ember” fogalmait, képeit használja, *nem azt akarja mondani, hogy két „én”-je van az embernek, vagy két önálló személyiség él az emberben, netán két ember lennék az újjászületés után.* Azt meg pláne nem, hogy még harmadiknak Jézus Krisztus személye is bennünk, mint önálló személyiség létezne.

Az újjászületés sem azt jelenti, hogy az emberben új személyjött létre, hanem azt, hogy a halott állapotban lévő lelke elevenedik meg. Élni kezd az, ami a bűn miatt halott volt, egészségessé, tisztává lesz az, amit a bűn elpusztított.

Az „őember – új ember” kifejezések, ahogy azt az Ef4,22-24-ben („*Hogy levetkezzétek ama régi élet szerint való őembert, mely meg van romolva a csalárdság kívánságai miatt; Megújuljatok pedig a ti elmétek lelke szerint, És felöltözzétek amaz új embert, mely Isten szerint teremtett igazságban és valóságos szentségben*”) – olvassuk. Azt jelzik, hogy az új élet, mely bennünk megindult, még *nem tökéletes*, még maradt bennünk az „őemberből” halotti maradvány, és az „énünk” ezzel harcol, küszködik. Az 1Kor 6,10-12-ben („*Se lopók, se telhetetlenek, se részegesek, se szidalmazók, se ragadozók nem örökölhetik Isten országát. Ilyenek voltak pedig némelyek, de megmosattatok, de megszenteltettek, de megigazítottatok az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk lelke által. Minden szabad nékem, de nem minden használ; minden szabad nékem, de én nem adatom valakinek hatalma alá*”). Ugyanazok a megmosottak, tiszták, akik azelőtt paráznák voltak. Jézus bennünk léte is azt jelenti, hogy Ő mint az élet (dzóé) van bennünk, de nem mint önálló isteni személy.

A bennünk támadt új élet — vagy más szóval megelevenített lélek — miatt lesz lehetővé, hogy „Lélek szerint”, azaz Isten által vezérelten járjunk, az „őember” halotti maradványa miatt viszont lehetséges marad „test szerint” járnunk. (Gal 5,16-17: „*Mondom pedig, Lélek szerint járjatok, és a testnek kívánságát véghez ne vigyétek. Mert a test a lélek ellen törekedik, a lélek pedig a test ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy ne azokat cselekedjétek, amiket akartok*”).

III.

A megtérés

Ezután vizsgáljuk meg a másik fontos fogalmat: *a megtérést*.

A magyarul „megtérés”-nek fordított fogalomra az ÓT-ban két szót találunk: „nacham” am. megbánni, „sub” am. visszafordulni, elfordulni a bűntől. Az ÚT-ban szintén két görög szót találunk: az egyik a „metanoia” – olyan belső elváltozás, melynek következtében megváltozik az ember *értelme* (2Tim 2,25: „*Aki szelíden fenýíti az ellenszegülőket; ha talán adna nekik az Isten megtérést az igazság megismerésére*”), akarata (ApCsel 8,22: „*Térj meg azért ezen gonoszágodból, és kérjed az Istent, ha talán megbocsáttatik néked szívednek gondolata*”) és *érzelemléleke* (2Kor 7,10: „*Mert az Isten szerint való szomorúság üdvösségre való megbánhatatlan megtérést szerez; a világ szerint való szomorúság pedig halált szerez*”).

A másik szó az „epistrofé” – a cselekedetekben is megmutakozó meg-változást, gyökeres fordulatot jelenti. Életirány-változást, Istenhez és az emberekhez való viszonyulás megváltozását jelenti.

Az ApCsel 3,19-ben („*Bánjátok meg azért és térjete meg, hogy eltöröltesse-nek a ti bűneitek, hogy így eljőjenek a felüdülés idei az Úrnak színétől*”) együtt fordul elő a két görög szó, és szépen kifejezik a megtérés tartalmi elemeit, mely a *bűnbánat*, mellyel együtt jár a bűntől való elfordulás és a *hű*, mely az Istenhez való hitbéli odafordulást jelenti. A 2Kor 7,10 szintén erre utal.

A Bibliában a megtérésre több példát is találunk. Ilyenek az ÓT-ban Naámán (2Kir 5,15) és Manassé (2Krn 33,12), az ÚT-ban Zákheus (Lk 19,1-10), Pál (Csel 9,5), Kornéliusz (Csel 10,44), Lídia (ApCsel 16,14). Minden megtérésben ott van a két fontos elem: a bűnbánat és a hit, melyeknek látható jelei mindenhol azonnal megmutakoznak.

Az ember felelőssége

III./2. Az elmondottakból is világos, hogy míg az újjászületés az ember tu-datán kívül történik, melyben az ember nem aktív szereplő (Ézs 45,10: „*Jaj annak, aki atyjának mondja: Miért nemzesz? És az asszonyoknak: Miért szülsz?*”), addig a megtérésben az *ember aktív, cselekvő, mégpedig tudatosan cselekvő, felelős személy*. A megtérésben aktívan szerepe van az *értelemnek, akaratnak, érzelemnek* egyaránt. Ezért

aztán amikor a Biblia megtéréséről beszél, igen gyakran sürgető, felszólító, parancsoló módban teszi. (Jón 3,8: „*Hanem öltözzenek zsákba az emberek és barmok, és kiáltsanak az Istenhez erősen, és térjen meg ki-ki az ő gonosz útjáról és az erőszakosságból, amely az ő kezükben van!*” Jer 3,14: „*Térjete meg, szófogadatlan fiak, azt mondja az Úr, mert én férjetekké lettem néktek, és magamhoz veszek titeket, egyet egy városból, kettőt egy nemzetségből, és beviszek titeket Sionba*”. Mk 1,14-15: „*Minekutána pedig János tömlöcbe vettetett, elméne Jézus Galileába, prédikálván az Isten országának evangéliumát, És mondván: Betelt az idő, és elközelített az Istennek országa; térjete meg, és higgyete az evangéliumban*”. ApCsel 17,30: „*E tudatlanság idejét azért elnézvén az Isten, mostan parancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy megtérjenek*”.

Vagyis az ember felelőssége igen fontos szerepet játszik a megtérésben. Ezt a tényt még jobban aláhúzza az a másik tanítás, miszerint a megtérést Isten is erőteljesen munkálja és segíti (Jer 31,18: „*Jól hallottam, hogy panaszkodott Efraim: Megvertél engem és megverettetem, mint tanulatlan tulok; téríts meg engem és megtérek, mert te vagy az Úr, az én Istenem*”. ApCsel 5,31: „*Ezt az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbjaival, hogy adjon az Izráelnek bűn-bánatot és bűnöknek bocsánatát*”. Fil 2,12-13: „*Annakokáért, szerelmeseim, amiképpen mindenkor engedelmeskedtetek, nem úgy, mint az én jelenlétemben csak, hanem most sokkal inkább az én távollétemben, félelemmel és rettegéssel vigyéte véghez a ti üdvösségeteket; Mert Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvéből*”).

Valaki azt a hasonlatot mondta ezzel kapcsolatban, hogy egy ember mélyen alszik, miközben veszély közeledik hozzá. Ekkor odalép valaki, aki felébreszti, és azt mondja neki: „Menekülj!” A felébresztő Isten. A felébresztett ember dolga viszont az, hogy meneküljön, cselekedjen.

A megtérés elemei

III./3. A megtéréssel kapcsolatosan azért mondjuk el a fentieket, mert a megtérésnek a Bibliában és a gyakorlatban is sok fajtájával, módjával találkozunk. Vannak viharos, látványos, drámai megtérések, mint Ninive, Pál, a filippi börtönőr esete, de vannak csendes, lassan megérelődő megtérések –szerecsen komornyik, Lídia – vagy olyan tömegek megtérése, melyről az ApCsel. könyvében olvasunk, akik nem könnyek és kiáltások közepette tértek meg. Vannak lassan, csendben megérő emberek. Vannak, akiknél a megtérésben a bűnbánat és annak szomorúsága olyan erővel dominál, hogy éveig búskomorságban töprengenek bűneik felett, míg másoknál a bűnbocsánat békessége és öröme dominál. Nagy hiba, ha bárki sémát, kötelező hívő szertartást csinál a megtérésből, és ha valaki nem úgy, nem akkor és ott tér meg, ahol és ahogyan ezt elvárják, akkor megtérését kétségbe vonják.

Mi hát a lényeg? A kérdés mindig az, hogy a megtérés két fő eleme: a) a *bűnbánat*, azaz a büntől való elfordulás b) és a *hit*, mely elfogadja a bűnbocsánatot, Jézus abszolút uralmát — jelen vannak-e. Mindkettő fontos! Ha nem látható a büntől való elfordulás és a Jézusban való feltétel nélküli hit, joggal vonható kétségbe a megtérés.

Bár a megtérésre jutás egy-egy ember életében érlelődhet, elhúzódhat, még-is a Biblia azt tanítja, hogy a *megtérés – eredményére nézve – egyetlen fordulat, egyetlen esemény*.

Lásd Zákeust (Lk 19), (1Thessz 1,9: „*Mert azok maguk hirdetik felőlünk, milyen volt a mi hozzátok való menetelünk, és miként tértete meg az Istenhez a bálványoktól, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok*”). Vagyis a megtérés nem tarthat egy életen keresztül.

Igaz ugyan, hogy a Bibliában néhány igehely a már megtért hívőknek is ajánlja a megtérést, pl. Dávid, Péter, a Jelenések könyvének néhány gyülekezete, de ezt már nem az üdvösségre való odafordulás értelmében mondja, ha-nem felszólításként hangzik egy engedetlen helyzetben, mely megújulásra hív, és a megszentelődésben akar előbbre segíteni.

IV.

A megtérés és újjászületés viszonya

Miután igazi, illetve eredeti kérdésünk a megtérés és újjászületés viszonyára vonatkozik, tudniillik arra, hogy melyik a fontosabb, melyik történik előbb, ezért nem kívánom tovább boncolni a megtérésről szóló bibliai tanítást.

Viszont szeretnék rátérni arra a kérdésre, hogy mi az újjászületés és megtérés eseményének egymáshoz való viszonya. Vajon el lehet-e választani élesen a két eseményt egymástól oly módon, hogy azt mondhatnánk egy emberről, hogy újjászületett, de nem tért meg? Vagy esetleg: megtért, de nem született újjá?

Egy esemény

IV./I. A válasz az elmondottakból részben következik. Kétségtelen, hogy a Biblia mindkét fogalmat használja: az újjászületést és a megtérést egyaránt. Az is bizonyos, hogy itt két mozzanatról van szó, hiszen a Szentírás két fogalmat használ. Ha azonban a két fogalom jelentését boncolgatjuk, kiderül, hogy *több átfedés van* a két fogalom jelentései között. Ha pedig azt vizsgáljuk, hogy egy-egy ember életében, mint pl. Naámán, Pál, Lídia, hogy jelenik meg a gyakorlatban, tapasztalati vonalon ez az esemény, akkor viszont *csak egyetlen eseményt látunk, és tapasztalunk, melyben nincsenek idői szakaszolódások, lépcsők, fokozatok*. Csak annyit mondunk: Pál, Lídia, Kornéliusz megtért, és ezen mindenki egy radikális fordulatot ért, olyat, melyet környezetük is azon-nal észrevett. Ez a fordulat azonban *egyetlen esemény*, melyet a Biblia többféleképpen is körülír, s így nevez: megtérés, feltámadás, átmenet a halálból az életre, isteni természetben részesedés, Krisztusban létele.

Az újjászületés-megtérés nagy eseménye tehát egy, egymástól elválaszthatatlan, végtelen titokzatos történet.

Amikor mi mégis ezt az egyetlen titokzatos eseményt mozzanataiban elemezzük, olyasmit teszünk, mint amit egy idegrendszert kutató orvos végez, amikor azt kutatja, hogy mi megy végbe az idegrendszer egyes szakaszain, amíg az agyból kiinduló ingerület a másodpercek töredéke alatt végigfut az idegszálakon, eljut a gégeig, és a nyelvet mozgató izmokig, és megszületik belőle egyetlen szó.

IV./II. Ilyen értelemben azt mondhatjuk, hogy amikor a Biblia az újjászületés szót használja, azt akarja hangsúlyozni, hogy az ember lelki feltámadásának, meg-elevenedésének eseményét Isten kezdeményezi, mert erre az ember képtelen!

Az „újjászületés” kifejezés jelzi az új élet *eredetét*, hogy tudniillik az felülről – Istentől – ered, és az ember lelkében kezdődik el a Szentlélek munkája nyomán. Amikor pedig a megtérés szót használja a Biblia, akkor ugyanennek az eseménynek az ember életében *láthatóvá váló részét emeli ki, melyben az ember felelősen, pozitívan reagál Isten elkezdett munkájára. Vagy még pontosabban: a megtérés nem más, mint az újjászületés tudatunkra jutása, és Isten akaratának akarva, szív szerint történő megvalósulása*. A Biblia különben nem foglalkozik e tekintetben az idői sorrendiség kérdésével, csak azt jelenti ki egyértelműen, hogy az új élet kezdeményezője Isten, végbevívője a Szentlélek, Aki az embert a közreműködésben is jelentősen segíti, hiszen az ember bűneiben halott, azaz cselekvésképtelen.

IV./3. Az újjászületés-megtérés egyetlen nagy eseményében Isten az ember halott állapotban lévő lelkét megeleveníti, és *megkezdődik az összetört isten-kép restaurációja, helyreállítása*.

Az újjászületett emberben tehát nem két ember van, nem két vagy három „én”, hanem a megelevenedett lélek harcol a halott élet maradványaival (melynek több neve is van: test, óember, bűn teste), *életünk végéig*.

Végére marad a legfontosabb kérdés: hányszor született ember vagy? Mert aki egyszer született, kétszer fog meghalni, aki viszont kétszer született, az egyszer.

Budapest Nagyvárad-téri Ref. Templom, 1998. április 19.